

תפיסת הקשר עם המורה

מנקודת מבטם של התלמידים

איסוף והכנת מצגת:
רונית דינור

תלמידים תרגמו את המושג "אמפתיה" לתכונות שונות של המורה:

✓ פתיחות	✓ אדם לא שיפוטי שמקבל ומכיל את התלמיד
✓ רצינות בקשר	✓ אדם שניתן לפנות אליו ללא חשש
✓ הרגשת נוחות	✓ הרגשה שהמורה רוצה בטובתו של התלמיד, ויעשה הכל בשבילו
✓ הקשבה	✓ קריאה של שפת הגוף, של הרגשות
✓ הבנה	✓ איכפתיות ודאגה
✓ יחס חם	✓ מורה שיוזם את הפניה לתלמיד ולא מחכה שהתלמיד יפנה אליו
✓ אהבה	

משמעותה של הקשבה של המורה, מנקודת מבט של תלמידים:

בזמן השיחה - הקשבה אקטיבית:

העיניים ממוקדות באדם המדבר ומראות עניין והזדהות, כל הגוף מוטה כלפי המדבר כאומר "אני איתך", מידי פעם הנהונים ע"י הראש לאות הבנה. הבנה אקטיבית מראה לאדם המדבר שמי שנמצא לידו לא רק טכנית שומע את המילים יוצאות לחלל האוויר, אלא יש מי שנמצא לידו ומקבל אליו את הנאמר, מקשיב, אכפת לו, והוא שם בשבילו כל כולו.

לאחר השיחה - ההיבט המעשי:

הצד המעשי נובע מתוך ההקשבה לדברי החניך. אם הוא ביקש משהו מהמורה, הוא יצפה שהמורה יטפל בבעיה.

משמעות הבנה והתעניינות של המורה מנקודת מבט של תלמידים:

✓ התעניינות במניע שמאחורי הדברים.

✓ יחס אנושי פשוט וטבעי - תלמידים רוצים שיתייחסו אליהם לא רק בשיחה, אלא סתם כשהולכים אחד מול השני בבית הספר, להראות חום והתייחסות.

✓ ע"פ מחקר של פרידמן וקרונגולד (1993), תלמידים הביעו רצון, שהמורה יפגין כלפיהם יחס אנושי וחם מעבר לתפקידו כמעניק הדרכה ומסייע בפתרון בעיות. לקבל יחס חם אנושי ורגיל, כמו שמצפים ביחסי אנוש בין אנשים קרובים.

המורה הטוב בעיני התלמידים

לפי מייגן, 1981:

- אנשים חמים הנוקטים יחס אישי כלפי תלמידיהם.
- מבינים וסבלניים, מעודדים את תלמידיהם ומשבחים אותם בכל עת שאפשר.
- מקשיבים לתלמידים ומעניקים להם הזדמנויות לדבר ולנקוט יוזמה.
- אנשים טובי לב, נעימים וצנועים המסוגלים לנהוג בחוסר פורמליות.
- מוכנים לשמוע דברי בקורת מתלמידים ואינם מצפים שכל התלמידים יהיו תמיד כנועים.

לפי קובובי, 1977 (תלמידי בי"ס יסודי):

- מתן כבוד מצד המורים שמעניקה להם תחושת חיובית
- קבלת התלמידים באופן שוויוני ולא מפלה,
- פנייה לחלק הבוגר שלהם מתוך קשב לצרכיהם, והתחשבות בדעותיהם ורצונותיהם.
- דואגים, להרגעה ולהפחתת חרדות
- שמים לב לייחודיות אישיותם של הפרטים ולשוני בהתנהגותם תוך גילוי דאגה לטובתם ומסירות לשלומם.
- מביעים אמון בפוטנציאל ובכישורים של כל אחד
- נוקטים בהתנהגות טבעית וגמישה, ואינם נרתעים להודות בחולשותיהם וטעויותיהם.

תפיסת התלמידים את המורה

תלמיד/ה א':

"אני לא רוצה שהמורה שלי תהיה יותר מדי קרובה אליי. יש לי הורים וחברים, וזה מספיק לי. מורים צריכים ללמד אותי. כמובן, זה חשוב שמורים יהיו נחמדים ושיכבדו אותי, וכך אני גם צריך לנהוג כלפיהם, אבל אני לא רוצה לספר להם דברים אישיים."

תלמיד/ה ב':

"אני דווקא קשורה מאוד למורה שלי. היא מכירה אותי ממש טוב, אני נמצאת במחיצתה כל יום הרבה שעות, וכשיש לי בעיה, ולא רק בלימודים, אני הרבה פעמים מעדיפה לדבר אתה. היא מכירה את הילדים, את הכיתה, והיא ממש עוזרת לי הרבה פעמים."

מתוך פעילות בנושא באתר בין הצלולים, "מורה וחבר"
<https://www.itu.cet.ac.il/%D7%9E%D7%95%D7%A8%D7%94->

➤ עם איזו עמדה את/ה מסכימ/ה? מדוע?

➤ כחונך/ת, כיצד עמדתך באה לידי ביטוי במפגשי השיח/הלמידה?

למה מתכוון התלמיד כשהוא אומר: ...

מה שהתלמיד אומר	ה"סיפור" שמאחורי אמירת התלמיד
"אני לא יכול"	"אני פוחד להיכשל", "אני פוחד שיכעסו עלי" או "נכשלתי כבר מספיק".
"משעמם לי"	"קשה לי".
"תעזוב אותי"	"אני זקוק ולא יודע איך להגיד את זה".

התלמיד מצפה מהמורה, שיבין את ה"סיפור" שמאחורי הדברים שאמר בפועל, ויתנהל באופן אמפתי כלפיו.

אמפתיה היא יכולתו של האדם, "להיכנס לעורו" של האחר, להכיר במציאות האובייקטיבית שלו, ללא שיפוט ומתוך הבנה שזו המציאות בתוכה הוא חי. הפסיכולוג, קרל רוג'רס, קרא לאמפתיה "יחס חיובי לא מותנה".